

Mac-koneet

Teemu Masalin

Tietotekniikkaosasto

Macintosh-markkinoilla on tapahtunut paljon kuluvan vuoden aikana. Alkuvuodesta myyntiin tuli edullinen Mac mini ja ennen kesää Mac OS X -käyttöjärjestelmä päivittyi versioon 10.4, tutummin Tiikeriksi. Opiskelijan kannalta miellyttäviä muutoksia ovat langattomien verkkokorttien tulo vakioksi kaikkiin kannettaviin Macintosheihin ja iMac-pöytäkoneeseen, sekä vakiomuistin kasvu 512 megatavuun.

On myös hyvä muistaa Applen opiskelijahinnoittelu, joka koskee kaikkia malleja ja lisälaitteita, kuten langattomia tukiasemia, sekä joitakin Mac-ohjelmia. Hinnat ovat pysyneet laskusuunnassa heikon dollarin ansiosta. Uuden Macin hintataso on vastaavien PC-mikrojen tasolla ja jopa sen allekin. Pääkaupunkiseudulla opiskelijahinnoittelu on voimassa vain Kampin AppleCenter Officelinessa <http://www.officeline.fi/> sekä Applen verkkokaupassa <http://www.apple.com/finlandstore/>.

Mac ja PC

Mac eroaa nykyisin PC:stä käytännössä vain käyttöjärjestelmän ja prosessorin osalta. Muut komponentit, kuten kiintolevyt, muistit ja optiset asemat sekä lisälaiteliitännät ovat molemmissa identtiset. Tulostimet, skannerit ja digitaalikamerat toimivat molemmissa ympäristöissä, kuten myös ulkoiset kiintolevyt, levyasemat ja muut tallennuslaitteet. Jatkossa PC:n ja Macin erottaa vain käyttöjärjestelmä. Apple ilmoitti siirtyvänsä laitteissaan PC-koneissa käytettäviin Intelin prosessoreihin. Macintoshien nykyiset PowerPC-prosessorit vaihtuvat Intelin suorittimiin vaiheittain ensi vuoden puolestavälistä alkaen. Nyt konetta ostavalle prosessorivaihdos ei ole niin merkittävä asia kuin se kuulostaa, sillä Mac OS X -järjestelmää kehitetään jatkossakin PowerPC-prosessoreille ja uudet Mac-ohjelmat tulevat toimimaan molemmilla suorittimilla.

Osa ohjelmista on jo käännetty *universal binaries* -muotoon, mikä mahdollistaa toiminnan molemmissa suoritinarkkitehtuureissa. Vastaavasti Intel-Maceilla pystyy käyttämään ainakin osaa nykyisistä Mac-ohjelmista uuden Rosetta-tekniikan ansiosta. Intel-prosessorilla varustetussa koneissa voi myös periaatteessa käyttää Windowsia ilman emulointiohjelmia, koska Intel-Mac ei eroa komponenteiltaan muista PC-koneista. Mac OS X -käyttöjärjestelmää ei voi kuitenkaan jatkossakaan asentaa muihin kuin Applen valmistamiin tietokoneisiin.

Pöytäkone vai kannettava?

Kannettavien tietokoneiden myynti on kasvanut jatkuvasti ja opiskelijan kannalta kannettava Mac onkin lähes aina pöytäkonetta parempi vaihtoehto.

”Läppäriin” suorituskyky ja ominaisuudet riittävät erinomaisesti kaikkeen gradun kirjoittamisesta videoiden editointiin ja omien DVD-levyjen tekoon. Parhaimmillaan 5–6 tunnin käyttöaika ja pieni koko sekä hiljainen käyttöympäristö ovat kannettavan parhaita ominaisuuksia. Kone on helppo ottaa luennoille ja muistiinpanot sekä ryhmätyöesitykset syntyvät hyvien ohjelmien avulla helpommin kuin kynän ja paperin avulla. Ethernet-liitännän ansiosta kannettavan saa myös nopeasti kytkettyä niin laajakaistamodeemiin kuin atk-asemien HUPnet-pistokkeisiin. Kaikissa uusissa Mac-kannettavissa oleva AirPort avaa pääsyn langattomiin verkkoihin, kuten HUPnettiin.

Pöytäkone tarjoaa kannettavaan verrattuna oikeastaan vain hieman enemmän tehoa ja kapasiteettia sekä halvemman hinnan. Paljon tietokoneen ääressä istuvalle pöytäkoneen isompi näyttö sekä parempi ergonomia ovat isoja plussia, toisaalta myös kannettavaan voi kytkeä ulkoisen näytön, näppäimistön ja hiiren. Kannettava ja pöytäkone sopivat hyvin myös yhdessä käytettäväksi, suurienkin tiedostojen siirto onnistuu helposti koneiden välillä vaikkapa kotiverkossa, myös Macin ja PC:n välillä.

iBook – opiskelijan peruskannettava

iBook on valkoiseen kestävään muoviin verhottu pienikokoinen täysin varusteltu sylimikro. Noin tuhannen euron hintainen laite painaa vain hieman yli kaksi kiloa ja kulkee hyvin repussa. Se kestää myös pieniä kolhuja, sillä muovikotelon alla on magnesium-runko ja kiintolevy on suojattu kumilla. Laitteessa on 12,1 tuuman näyttö, langaton AirPort, G4-prosessori, pelaamiseenkin riittävä ATI Radeon -näytönohjain, DVD/CD-RW-combo-asema sekä 30–60 GB:n kiintolevy ja 5–6 tunnin käyttöaika. Isompaa 14,1 tuuman mallia voi suositella, vain jos 12-tuumainen näyttö tuntuu pieneltä. Molemmista malleista on sama resoluutio.

PowerBook G4 – tehokkaampi vaihtoehto

PowerBook on nimensä mukaisesti tehokkaampi vaihtoehto. Opiskelijoille sopivin malli on alumiininen 12,1 tuuman näytöllä varustettu, hieman iBookia pienempi ja tehokkaampi kannettava, jossa on vaihtoehtona myös SuperDrive-tallennusasema. PowerBookissa on vakiona AirPortin lisäksi Bluetooth esimerkiksi kännykän ja tietokoneen väliseen yhteyteen. Näytönohjain on hieman tehokkaampi ja kiintolevy isompi.

Tehokkaimmissa 15 ja 17 tuuman PowerBookeissa on leveä valaistu widescreen näyttö, PC-korttipaikka, gigabitin ethernet -verkkoliitäntä ja nopeampi FireWire 800. Hintalappu on kuitenkin useimpien opiskelijoiden budjettiin sopimaton.

Kompaktit pöytäkoneet

Opiskelijan työpöydälle Applella on tarjolla kompakti, kaikki tietokoneen osat yhdeksi paketiksi yhdistävä eMac, iMac tai pieni Mac mini.

Alle 800 euron eMac on 17 tuuman kuvaputkinäytön ympärille rakennettu laite, jossa on G4-prosessori ja ATI Radeon -näytönohjain. eMacin voi valita combo- tai SuperDrive-asetelmalla. CD-ROM-aseman kokoinen Mac mini vastaa ominaisuuksiltaan eMaciä ja on useimmissa tapauksissa parempi vaihtoehto. Sitä myydään ilman näppäimistöä, hiirtä ja näyttöä noin 500 euron hinnalla. Edullisen 17 tuuman paneelinäytön saa parilla sadalla ja näppäimistön sekä hiiren muutamalla kymppillä, jolloin kasassa on eMaciä parempi paketti.

Applen tehokkain kotikone on litteällä 17- tai 20-tuumaisella widescreen LCD-paneelilla ja nopealla G5-prosessorilla varustettu iMac G5. Siinä on combo- tai SuperDrive-asetelmä, Bluetooth, AirPort ja tehokas näytönohjain. Laite vie vain vähän pöytätilaa ja sopii ominaisuuksiltaan vaativaankin käyttöön. 17” iMac on hinnaltaan pari sataa euroa kannettavaa iBookia kalliimpi.

PowerMac G5

PowerMac G5 on puhtaasti ammattikäyttöön suunnattu tehokas 64-bittinen tuplaprosessorilla varustettu työasema, jossa on tehon lisäksi paljon laajennettavuutta ja ominaisuuksia. Halvimmillaankin siinä on parin tonnin hintalappu, minkä vuoksi iMac G5 on tehokonetta harkitsevalle useimmiten parempi vaihtoehto.

Mac OS X ja ohjelmistoja

Applen Mac OS X -käyttöjärjestelmä on edennyt viidenteen versioon. 10.4 Tiikeri on huomattava parannus aikaisempiin. Uuden version myötä esimerkiksi Microsoftin Virtual PC:stä ja Officesta on ilmestynyt korjauspäivitys, joka parantaa ohjelmien toimivuutta uudessa järjestelmässä. Microsoftin Office 2004 on monipuolinen ohjelmisto, jota voi suositella Mac-käyttäjille. Opiskelijoille on tarjolla alle 200 euron hintainen opiskelija/opettaja-versio. Officeen Mac- ja Windows-versiot ovat täysin yhteensopivia. Ilmaisen OpenOfficesta on myös Mac-versio ja Java-versio NeoOffice on kohtuullisen käytettävä.

<BOX>

Laatikko: Pärjääkö yliopistolla Macillä?

Yliopistolla opiskelijoiden käytettävissä olevat tietokoneet ovat pääosin PC-koneita, joten Macintoshia käyttävä opiskelija voikin ihmetellä pärjääkö hän Macillään? Opiskelijan käytössä oleva kannettava tai kotikone voi hyvin olla Mac, Linux tai Windows-kone. Internet-yhteydet, HUPnet-verkko, OpenVPN, HY-PPP-sisäänsoitto, ADSL ja sähköpostit toimivat ongelmitta. Yliopiston laitoksilla edelleen paljon Mac-käyttäjää, joiden määrä ei ole ainakaan laskenut viime aikoina. Macintoshit ovat erityisen suosittuja lääketieteellisessä tiedekunnassa. Käyttäjää on professoreista opettajiin ja sihteereihin. Mac OS X ja hyvä ohjelmatarjonta ovat parantaneet Macin ja PC:n yhteensopivuutta. Macille on sama Office saatavana kuin Windowsille ja dokumentit liikkuvat koneiden välillä, vaikka sähköpostin liitteinä. Mac OS X:llä voi lisäksi luoda PDF-dokumentin mistä tahansa OS X -ohjelmasta, kuten Wordistä. Useimmin käytettävät tiedostomuodot, kuten musiikkitiedostot, kuvat, videot ja tekstit toimivat kaikilla käyttöjärjestelmillä. Perinteinen levykekin toimii, jos on hankkinut erillisen diskettiaseman, eikä tiedoston siirrossa tarvitse Macin puolella pelätä viruksia. Paljon dokumentteja koneiden välillä siirtävän kannattaa hankkia USB-muistitikku, jolloin suuremmatkin tiedostot liikkuvat ongelmitta. Mac osaa lisäksi lukea ja kirjoittaa PC-yhteensopivia CD-ROM-levyjä (ISO-formaatti), joten suuremmat aineistot voi huoletta tallentaa rompuille. NetStorage-palvelun avulla Macillä pääsee myös mikroverkon kotihakemistoon WWW-selaimella. Macillä voi myös käyttää Windows-ohjelmia Microsoftin Virtual PC:n avulla.

</BOX>